

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبات - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سؤالات

سال پنجم - شماره ۱۲۹۶

صفحه ۴۸۷۰

پیر، نیند فراهی

۳شنبه ۱۱ مرداد ماه ۱۳۲۸

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۷۴۴

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات یکصد و پنجاه و هشتمین جلسه دور پانزدهم قانونگذاری از صفحه ۱ تا ۹ آگهی های رسمی ۱۱

نمیشود صحبت کند مگر خود مجلس موافقت کند که این کار بشود.

یمن اسفندیاری - مجلس بامذاکره آقای وزیر خارجه موافق است.

شریعت زاده - بنده اخطار دارم. رئیس - بفرمائید.

شریعت زاده - این مطلبی که گفته میشود چون اعلام رای شده هیچ مذاکره ای مجاز نیست در مواردی است که اکثریت حاصل است و چون حالا اکثریت نیست نسبت به مواردی که بعلت عدم کفایت عده برای مذاکرات ممکن است مانعی ندارد (صحیح است).

رئیس - هیچ مانعی ندارد.

گنجهای - اسامی غائبین را بخوانید.

رئیس - در مجلس کمی نیست که اسامیشان را قرائت کنیم.

گنجهای - اسامی کسانی که غائبند و نیامده اند.

رئیس - آنکه در صورت مجلس قید میشود حالا عده برای مذاکره هم کافی نیست.

بعضی از نمایندگان - پس اجازه بفرمائید که تنفس داده شود.

رئیس - پس برای چه آمدید؟ اگر دیروز آقایان موافقت کرده بودند و آئین نامه داخلی مجلس تصویب شده بود همه این نواقص رفع میشد (صحیح است) حالا هم هیچ مانعی ندارد که تا اکثریت پیدا شود خود آقایان موافقت بفرمایند که هم وزراء مطالبی که دارند بگویند هم آقایان دیگر.

یمن اسفندیاری - بشرط اینکه وقتی اکثریت برای رای کافی شد رای گرفته شود.

رئیس - وقتی که اعلام رای شده هیچ شخصی

موقعی که رای گرفتیم بعد نوبت شما میرسد ممکن است استفساره بفرمائید.

باتماقلیچ - بنده تقدم دارم.

رئیس - بترتیبی که اسامی هست اجازه داده میشود. در بیرون هم عده برای رای کافی نیست.

محمد علی مسعودی - مجلس را تعطیل بفرمائید.

قبادیان - اگر اجازه بفرمائید بنده مختصر عرضی داشتم يك تلگرافی از اهالی غرب رسیده که باستحضار مجلس برسانم.

دهقان - اعلام رای شده است آقای وزیر امور خارجه اجازه میخواهند.

دکتر بقائی - اگر وسط اعلام رای نمیشود صحت کرد برای هیچکس نمیشود فرق نمیکند برای وزیر هم نمیشود.

رئیس - وقتی که اعلام رای شده هیچ شخصی

مذاکرات مجلس

بقیه جلسه ۱۵۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز چهارشنبه ۱۴ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱ - بیانات آقایان: وزیر امور خارجه - باتماقلیچ - حازقی - دکتر بقائی بعنوان ماده ۱۰۹
- ۲ - تصویب آئیننامه مجلس سنا
- ۳ - موقع دستور جلسه بعد ختم جلسه

مجلس یکساعت بظهر بعنوان بهداز تنفس آقای رضا حکمت تشکیل گردید.

رئیس - در جلسه پیش مجلس در موقع اخذ رای برای فوریت دوم، از اکثریت افتاد و صورت مجلس نیست حالا باید در فوریت دوم آئین نامه سنا که پیشنهاد گردن در رای گرفته شود. عده کافی نیست.

دکتر بقائی - حالا که عده برای رای کافی نیست و بنده تقاضا کرده بودم که راجع به ۱۰۹ صحبت کنم چون آقایان محترم تصدیق میفرمایند که يك توهیناتی بینده شده و همه جا بخش شد چهار مرتبه هم در رادیو گفته شد و بنده هم هیچ وسیله ای جز تریبون مجلس شورای ملی ندارم و روزنامه ای هم ندارم بنویسم باین جهت علاوه بر اینکه قانون بمن این اجازه را میدهد جوانمردی هم حکم میکند که آقایان اجازه بفرمایند که من از خودم دفاع بکنم و میخواستم خواهش کنم در صورتیکه اکثریت برای رای نباشد اجازه بفرمائید که من مختصراً ۱۰۹ خودم را عرض کنم.

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

رئیس - حق جنابعالی محفوظ خواهد بود

* بقیه مذاکرات مشروح یکصد و پنجاه و هشتمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس -

۱- بیانات آقایان: وزیر امور خارجه - باتماقلیچ - حاذقی - دکتر بقائی

بنوان ماده ۱۰۹

رئیس - بیلی اکثریت که حاصل شد رای گرفته میشود و وارد لایحه میشود، آقای وزیر امور خارجه مطلبی دارید؟ بفرمائید.

وزیر امور خارجه - صحبت از ماده ۱۰۹ بود این نامه ماری کی است که بنامیدگان محترم اجازه میدهد برای توضیح مطالب و کشف حقایق بیاناتی بفرمائید متأسفانه مانند آن ماده دیگری وجود ندارد که اشخاص دیگر بتوانند هم بتوانند راجع بخودشان توضیحاتی بدهند، بنابراین بنده که افتخار خدمتگذاری در شیرو خورشید سرخ ایران دارم لازم دانستم بسمت عضو دولت نسبت به مطالبی که در باب سازمان جوانان شیر و خورشید گفته شده توضیحاتی عرض کنم زیرا مذاکراتی که در اینباره بعمل آمد جمعیت مرکزی شیر و خورشید سرخ که همه برای خدمتگذاری صمیمانه خالصاً مخلصاً بدون مزد و منت در این مذاکرات بسیار متأثر و متأسف شدند و لازم است بطور اجمال علل تشکیل این سازمان و هدف آن بر عرض مجلس شورای ملی برسد و نقطه ابهامی باقی نماند.

ریاست محترم مجلس شورای ملی - سازمان جوانان شیرو خورشید سرخ که اساسنامه آن در سال ۱۳۲۶ بصدقه مبارک ملو کانه موشخ شده از اوائل سال ۳۲۷ وزارت فرهنگ با همکاری مستقیم جمعیت شیر و خورشید سرخ مأمور اجرای آن گشته است درواز هر گونه جنبه سیاسی فقط بمنظور نوپوری و تحریک عواطف واحساسات جوانان و نوآموزان برای خدمت بانسانیت تأسیس شده است.

هدف اصلی این سازمان عیناً مانند سازمانهای مشابه و نظیر آن در سایر ممالک آنست که نوباوگان را در سنین کودکی و عفتوان شهاب یعنی هنگامیکه هنوز برای احراز عضویت جمعیت شیرو خورشید سرخ آماده نیستند با مراد و هدف مقدس این جمعیت آشنا سازد و مس تعاون اجتماعی و نوپوری و مسکین نوازی و غیر خواهی را در نهاد آنان برانگیزد و آنان را بشاگرد راستی و درستی و حقگوئی و حقیقت طلبی سوق دهد تا چون بس رشد رسیدند و بمصوبیت جمعیت شیر و خورشید سرخ نایل آمدند نسبت بو ظایف و تکالیف دینی ملی و اجتماعی و اخلاقی خود کاملاً آیدار و هشیار باشند و معنی اتحاد و یگانگی و برادری و نوع دوستی را بحقیقت دریابند چنانکه در طبیعت آنان ملکه راسخه شده و باطنشان مغمور گردد و برای رسیدن باین مقصود بتجربه معلوم شده که هیچ وسیله ای بهتر و کاملتر از همین تشکیلات سازمان جوانان در صلیب احمرها و هلال احمرها بیادنیست.

آقایان نمایندگان محترم بخوبی آگاهند که در کلیه کشورهای جهان که تشکیلات صلیب سرخ و هلال احمر وجود دارد بهترین راه کمک باین قبیل مؤسسات خیریه قبول عضویت آنهاست و مقصود از عضویت نیز تنها این نیست که در سال هر یک بفرخور حال مالی کمک کنند بلکه منظور اساسی اینست که باین ترتیب یک همکاری اجتماعی استواری در جامعه بوجود آید و همه با هم برای دفع آلام و اسقام ابتاء نوع بکوشند، پیداست که در چنین صورتی باید کلیه کسانیکه بعضویت این قبیل مؤسسات نایل میشوند

دکتر شفق - بنده یک مضمون توضیحی دارم در باب ماده ۱۰۹ اجازه بفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید.

دکتر شفق - در باب ماده ۱۰۹ تقریباً در آئین نامه گفته شده است که اگر یک مطلبی تعریف شده باشد یا توهینی نسبت بنمایندگی باشد در آن شیرو خورشید سرخ هم همین روش پسندیده را دنبال و پیروی نموده و سعی میکند از نیروی مادی و معنوی جوانان مخصوصاً در سنینی که اگر جوان نو آموز تحت نظم وانضباط قرار نگیرد از راه راست منحرف شده و بجای خدمت در کارهای خیر افکار مضر حاصل خواهد کرد، در امور عالم المنفعه استفاده کند بهین جهت با آنکه چند ماهی پیش از تاریخ تأسیس آن نمیکند بدون اینکه هیچگونه اجباری درین باشد هزار ها جوان در مرکز و شهرستانها در این سازمان داوطلبانه نام نوشته اند و سازمان جوانان شیرو خورشید سرخ اکنون طبق برنامه معینی با توجه تام با اصول مراد و هدف سازمان که بتفصیل جناب آقای وزیر فرهنگ ضمن پاسخ خود باستیاضح نمایندگان محترم بیان داشتند مشغول فرا گرفتن برنامه کار خود هستند اگر این سازمان چنانچه از مقدمات آن پیداست توسعه یابد و تکمیل شود وظیفه مهم تربیت و پرورش کودکان را بعهده خواهد گرفت و وزارت فرهنگ را آزاد خواهد گذاشت که فقط بکار آموزش و تعلیم بپردازد و از این راه یک همکاری مستقیم و بسیار مفید و مؤثری بین شیر و خورشید سرخ و وزارت فرهنگ بوجود خواهد آمد که بی شک مورد کمال توجه و تأیید نمایندگان محترم مجلس شورای ملی قرار خواهد گرفت (صحیح است - آفرین - احسنست).

قبادیان - آقای رئیس اجازه میفرمائید ؟

رئیس بفرمائید.

قبادیان - تلگرافی اخیراً از طرف اهالی غرب و ایلات بوسیله بنده به پیشگاه مقدس مجلس شورای ملی عرض شده است راجع به بیانات جناب آقای دکتر بقائی نسبت به آقای سپهبد رزم آراء چون ایشان سابقاً زیادتی در قسمت غرب دارند و در دوره اعلیحضرت پادشاه فقید تا اکنون بواسطه سوابق زیادتی که در قسمت غرب دارند آقایان اهالی غرب مخصوصاً ایلات این تلگراف را بساحت مقدس مجلس شورای ملی مغایره کرده اند و از آقای دکتر بقائی گله کرده اند که نسبت بخدمات یک نفر از افسران میهن دوست (صحیح است) و با ایمان و خوش عقیده و در عین حال تحصیل کرده ناروا هائی فرمودند اگر آقایان اجازه میفرمائید بنده عین آنرا قرائت کنم.

رئیس - بفرمائید بجلس.

قبادیان - بسیار خوب و در مقابل فرمایشات آقای دکتر بقائی راجع بخود بنده هیچ عرضی ندارم بنده تابع مقررات و قوانین کشور هستم (صحیح است).

رئیس - دو سه نفر از آقایان برای ۱۰۹ اجازه خواست بودند آقای باتماقلیچ و آقای وکیلی و بعد هم آقای دکتر بقائی و آقای آشتیانی زاده.

حاذقی - من اول از همه اجازه خواست بودم ثبت نکرده اند.

رئیس - هر یک از آن موضوعاتی که بهشان گفته شده نباید از آن تجاوز کنند و خارج شوند ماده ۱۱۰ راجع بخوانند . حالا آقای باتماقلیچ بفرمائید

دکتر شفق - بنده در زندگی خود هیچ مضمون توضیحی دارم در باب ماده ۱۰۹ اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید.

دکتر شفق - در باب ماده ۱۰۹ تقریباً در آئین نامه گفته شده است که اگر یک مطلبی تعریف شده باشد یا توهینی نسبت بنمایندگی باشد در آن شیرو خورشید سرخ هم همین روش پسندیده را دنبال و پیروی نموده و سعی میکند از نیروی مادی و معنوی جوانان مخصوصاً در سنینی که اگر جوان نو آموز تحت نظم وانضباط قرار نگیرد از راه راست منحرف شده و بجای خدمت در کارهای خیر افکار مضر حاصل خواهد کرد، در امور عالم المنفعه استفاده کند بهین جهت با آنکه چند ماهی پیش از تاریخ تأسیس آن نمیکند بدون اینکه هیچگونه اجباری درین باشد هزار ها جوان در مرکز و شهرستانها در این سازمان داوطلبانه نام نوشته اند و سازمان جوانان شیرو خورشید سرخ اکنون طبق برنامه معینی با توجه تام با اصول مراد و هدف سازمان که بتفصیل جناب آقای وزیر فرهنگ ضمن پاسخ خود باستیاضح نمایندگان محترم بیان داشتند مشغول فرا گرفتن برنامه کار خود هستند اگر این سازمان چنانچه از مقدمات آن پیداست توسعه یابد و تکمیل شود وظیفه مهم تربیت و پرورش کودکان را بعهده خواهد گرفت و وزارت فرهنگ را آزاد خواهد گذاشت که فقط بکار آموزش و تعلیم بپردازد و از این راه یک همکاری مستقیم و بسیار مفید و مؤثری بین شیر و خورشید سرخ و وزارت فرهنگ بوجود خواهد آمد که بی شک مورد کمال توجه و تأیید نمایندگان محترم مجلس شورای ملی قرار خواهد گرفت (صحیح است - آفرین - احسنست).

قبادیان - آقای رئیس اجازه میفرمائید ؟

رئیس بفرمائید.

قبادیان - تلگرافی اخیراً از طرف اهالی غرب و ایلات بوسیله بنده به پیشگاه مقدس مجلس شورای ملی عرض شده است راجع به بیانات جناب آقای دکتر بقائی نسبت به آقای سپهبد رزم آراء چون ایشان سابقاً زیادتی در قسمت غرب دارند و در دوره اعلیحضرت پادشاه فقید تا اکنون بواسطه سوابق زیادتی که در قسمت غرب دارند آقایان اهالی غرب مخصوصاً ایلات این تلگراف را بساحت مقدس مجلس شورای ملی مغایره کرده اند و از آقای دکتر بقائی گله کرده اند که نسبت بخدمات یک نفر از افسران میهن دوست (صحیح است) و با ایمان و خوش عقیده و در عین حال تحصیل کرده ناروا هائی فرمودند اگر آقایان اجازه میفرمائید بنده عین آنرا قرائت کنم.

رئیس - بفرمائید بجلس.

قبادیان - بسیار خوب و در مقابل فرمایشات آقای دکتر بقائی راجع بخود بنده هیچ عرضی ندارم بنده تابع مقررات و قوانین کشور هستم (صحیح است).

رئیس - دو سه نفر از آقایان برای ۱۰۹ اجازه خواست بودند آقای باتماقلیچ و آقای وکیلی و بعد هم آقای دکتر بقائی و آقای آشتیانی زاده.

حاذقی - من اول از همه اجازه خواست بودم ثبت نکرده اند.

رئیس - هر یک از آن موضوعاتی که بهشان گفته شده نباید از آن تجاوز کنند و خارج شوند ماده ۱۱۰ راجع بخوانند . حالا آقای باتماقلیچ بفرمائید

باتماقلیچ - ... آقایان اطلاع دارند که يك پيش آمدي برای مغان و ازدبيل و آنحدود در نتیجه سرما و سختی که آنطرفها بوده است تمام افتام واحشام ...

رئیس - ۱۰۹ تمام شد اینها را بعداً بفرمائید.

آقای حاذقی بشما چیزی گفته نشده چه میخواهید بفرمائید ؟

حاذقی - آقایان نمایندگان محترم متوجه هستند که من همیشه طرفدار نظم و ترتیب مجلس و یسرفت کارهای مجلس هستم همیشه پیش از همه وارد مجلس میشوم و در جلسه هستم همیشه با قطع مذاکرات و تنفس و تعطیل جلسه قبل از انجام وظیفه مخالفم با نطق قبل از دستور همیشه مخالف بوده ام برای اینکه وقت مجلس تلف نشود حالا برای اولین بار نظر باینکه همکاری محترم آقای دکتر بقائی چند بار در ضمن بیاناتشان بمن اها تائی کردند خواستم اینجا بطور خیلی خلاصه در ظرف چند دقیقه يك توضیحی بدهم که در حقیقت ایشان خیانت نمودند در اینجا و توهین هائی که بیکی از همکاران خودشان کردند آقایان متوجه هستند که در سال گذشته دولت تصویب نامه ای صادر کرد که هیئتی برای سرپرستی امور حجاج ایرانی بکند برونه و از حجاج ایرانی سرپرستی کنند.

رئیس - راجع بخودتان بفرمائید.

حاذقی و دولت مرا هم بعنوان معاون امیر الحج ایران فرستاد چون این يك امر مملکتی بود من در مقابل این خدمت هیچگونه پاداش مادی از دولت نخواستم در هیئتی بودم که از ه هافت لیره انگلیسی برای مغان رجشان میگرفتند و من دیناری نه برای هزینه سفر نه برای مخارج نه برای فوق العاده هیچ چیز نگرفتم (احسنست) همینطور با کمال ایمان و علاقمندی برای سر پرستی حجاج ایرانی رفتم و کمک کردم چه در راه و چه در اینجا جناب آقای بنین اسفندیاری هم حضور داشتند و بنده با کمال صمیمیت وظیفه ممکن را انجام دادم و برگشتم آقایان توجه بفرمائید که من هیچ وقت هیچ گونه تظاهری باین موضوع نکردم حتی چند هفته از من خواستند که يك گزارش از این امر و خدماتی که بحجاج ایرانی شده بود بنده عرض کنم ولی من عرض کردم مجلس شورای ملی معد این قبیل مسائل نیست و باید ما وظائف خودمان را انجام بدهیم . آقای دکتر بقائی اگر یادشان باشد در آغاز دوره با کمال ادب و متانت از ایشان خواهش شد ، چون کار مجلس يك کار اجتماعی است و نمایندگان

رئیس - آقای حاذقی نمیخواهیم نصیحت و اینها باشد آنچه که راجع بموضوع هست بفرمائید

حاذقی - بله ، چشم ، عرض کردم که بایستی با يك اغماض و گذشتی ما دست اتحاد بهم بدهیم وبدون اینکه بهم اهانت کنیم و نسبت بهم توهین روا داریم و مجلس را ضعیف بکنیم ، کار مملکت را انجام بدهیم ، ایشان نه تنها اینطرف را نشنیدند بلکه ۲۷ روز وقت مجلس شورای ملی را واقفاً تلف کردند (دهقان - صحیح است) آمدند و بیان مطالبی کردند که هر شاگرد پستانی هم میداند که تویی این مملکت چنین مایمی هست منتهی رفیع این معایب با همکاری دولت واتحاد با نمایندگان مجلس است . ایشان در ضمن نطقشان چند مرتبه بینه اهانت کردند و خوشوقتانه در این

رئیس - خارج از موضوع بفرمائید .

باتماقلیچ - ... آقایان اطلاع دارند که يك پيش آمدي برای مغان و ازدبيل و آنحدود در نتیجه سرما و سختی که آنطرفها بوده است تمام افتام واحشام ...

رئیس - ۱۰۹ تمام شد اینها را بعداً بفرمائید.

آقای حاذقی بشما چیزی گفته نشده چه میخواهید بفرمائید ؟

حاذقی - آقایان نمایندگان محترم متوجه هستند که من همیشه طرفدار نظم و ترتیب مجلس و یسرفت کارهای مجلس هستم همیشه پیش از همه وارد مجلس میشوم و در جلسه هستم همیشه با قطع مذاکرات و تنفس و تعطیل جلسه قبل از انجام وظیفه مخالفم با نطق قبل از دستور همیشه مخالف بوده ام برای اینکه وقت مجلس تلف نشود حالا برای اولین بار نظر باینکه همکاری محترم آقای دکتر بقائی چند بار در ضمن بیاناتشان بمن اها تائی کردند خواستم اینجا بطور خیلی خلاصه در ظرف چند دقیقه يك توضیحی بدهم که در حقیقت ایشان خیانت نمودند در اینجا و توهین هائی که بیکی از همکاران خودشان کردند آقایان متوجه هستند که در سال گذشته دولت تصویب نامه ای صادر کرد که هیئتی برای سرپرستی امور حجاج ایرانی بکند برونه و از حجاج ایرانی سرپرستی کنند.

رئیس - راجع بخودتان بفرمائید.

حاذقی و دولت مرا هم بعنوان معاون امیر الحج ایران فرستاد چون این يك امر مملکتی بود من در مقابل این خدمت هیچگونه پاداش مادی از دولت نخواستم در هیئتی بودم که از ه هافت لیره انگلیسی برای مغان رجشان میگرفتند و من دیناری نه برای هزینه سفر نه برای مخارج نه برای فوق العاده هیچ چیز نگرفتم (احسنست) همینطور با کمال ایمان و علاقمندی برای سر پرستی حجاج ایرانی رفتم و کمک کردم چه در راه و چه در اینجا جناب آقای بنین اسفندیاری هم حضور داشتند و بنده با کمال صمیمیت وظیفه ممکن را انجام دادم و برگشتم آقایان توجه بفرمائید که من هیچ وقت هیچ گونه تظاهری باین موضوع نکردم حتی چند هفته از من خواستند که يك گزارش از این امر و خدماتی که بحجاج ایرانی شده بود بنده عرض کنم ولی من عرض کردم مجلس شورای ملی معد این قبیل مسائل نیست و باید ما وظائف خودمان را انجام بدهیم . آقای دکتر بقائی اگر یادشان باشد در آغاز دوره با کمال ادب و متانت از ایشان خواهش شد ، چون کار مجلس يك کار اجتماعی است و نمایندگان

رئیس - آقای حاذقی نمیخواهیم نصیحت و اینها باشد آنچه که راجع بموضوع هست بفرمائید

حاذقی - بله ، چشم ، عرض کردم که بایستی با يك اغماض و گذشتی ما دست اتحاد بهم بدهیم وبدون اینکه بهم اهانت کنیم و نسبت بهم توهین روا داریم و مجلس را ضعیف بکنیم ، کار مملکت را انجام بدهیم ، ایشان نه تنها اینطرف را نشنیدند بلکه ۲۷ روز وقت مجلس شورای ملی را واقفاً تلف کردند (دهقان - صحیح است) آمدند و بیان مطالبی کردند که هر شاگرد پستانی هم میداند که تویی این مملکت چنین مایمی هست منتهی رفیع این معایب با همکاری دولت واتحاد با نمایندگان مجلس است . ایشان در ضمن نطقشان چند مرتبه بینه اهانت کردند و خوشوقتانه در این

رئیس - آقای حاذقی نمیخواهیم نصیحت و اینها باشد آنچه که راجع بموضوع هست بفرمائید

حاذقی - بله ، چشم ، عرض کردم که بایستی با يك اغماض و گذشتی ما دست اتحاد بهم بدهیم وبدون اینکه بهم اهانت کنیم و نسبت بهم توهین روا داریم و مجلس را ضعیف بکنیم ، کار مملکت را انجام بدهیم ، ایشان نه تنها اینطرف را نشنیدند بلکه ۲۷ روز وقت مجلس شورای ملی را واقفاً تلف کردند (دهقان - صحیح است) آمدند و بیان مطالبی کردند که هر شاگرد پستانی هم میداند که تویی این مملکت چنین مایمی هست منتهی رفیع این معایب با همکاری دولت واتحاد با نمایندگان مجلس است . ایشان در ضمن نطقشان چند مرتبه بینه اهانت کردند و خوشوقتانه در این

و این راهم یکی از دوستانم بن امانت داده برای اینکه من گفتم که ما میخواهیم که وکیل کرمان بگذارد قالی حسابی نوب اطاعتش نباشد و پدرم هم همانطور که گفتم از اول زندگانی ایشان نامه ماه قبل از فوت مثل تاجر دفتر نوشته اند، حسابداری مرتب، عایدات و مخارج معلوم است و این موقوفات هم آنقدر دامنه و وسعتی ندارد که مثلاً مستخدمینی داشته باشد و چیزهایی داشته باشد که بعداً بیاید و رقابت بکنند با اشخاص یک موقوفه سال ۱۸۰۰ تومانی است که بنده میخورم با اینکه قسمت عمده ۱۰۹ بنده هم مانده است ولی چون مبین که حوصله مجلس بیش از این اجازه نمیده چیزی نمیکوم و امروز هم از تخصص خارج میوم (احسن)

۲ - تصویب آئین نامه مجلس سنا

رئیس - آقای وکیل هم این اجازه را خواسته اند من میخواهم از آقای وکیل خواهش کنم که برای جلسه آینده بگذارند چون در جلسه امروز کارهای لازم داریم، حالا عده کافی است برای رأی وارد لایحه میوم، رأی میگیریم فوریت دوم ماده واحده آقایانیکه با فوریت دوم آئین نامه مجلس سنا موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است آقای رحیمیان مخالفید؟ (رحیمیان - بلی) بفرمائید.

رحیمیان - اگر هو و جنجال میشود بنده ممکن است صرف نظر کنم و اگر اجازه داده میشود عرض کنم.

رئیس - کسی چیزی نمیکويد. **محمد علی مسعودی** - اگر راجع ب ماده واحده بفرمائید کسی صحبت نمیکند.

رحیمیان - امروز کارها جریان عادی خودش را ندارد و با اینکه واقماً ما دیگر خسته شده ایم از این اظهار مخالفتها ولی ما باید وظیفه خودمان را انجام بدهیم و من ناچارم عریضی بکنم (جمعی از نمایندگان ... بلندتر) عرض کنم بنده راجع باین مجلس سنا، از آرزوهای من بود که حقیقه توده ملت ایران فکر توانائی آنرا داشت که نماینده واقعی و حقیقی خودش را بمجلس شورای ملی بفرستد البته طبق اصول مشروطیت و قانون اساسی و آنوقت بان تشکیل مجلس سنا هم بنده موافق بودم ولی با توجه باوضاع و احوال امروز بانهایت تأسف باید عرض کنم که بنده توده مردم نماینده ای که حافظ منافع آنها باشد کمتر دارند، نام نماینده ملت هست ولی بنام حفظ منافع طبقه توده مردم کمتر وجود دارد. بزرگترین دلیل بنده آقای دکتر راجی اینست که در این مدتی که بنده افتخار دودوره نمایندگی را دارم حتی يك ماده و يك تبصره بفتح طبقه توده مردم تصویب نشده است. از طرف دیگر باید وجداناً و شرافتاً اعتراف بکنم که در صورت ظاهر، البته در باطن اگر دستهای بوده است که نگذاشته اند که مجلس بوظیفه ملی خودش عمل بکند ولی آنچه در ظاهر مسلم و قابل تردید نیست عدم توجه نمایندگان مجلس شورای ملی برای تأمین آسایش و رفاهیت طبقه توده مردم ایرانست و بالاخره بواسطه ایجاد این بساطت (صحیح است) (ببین) استقناری هم صحبت ندارد، یعنی همه اینطورند؟ یعنی خود شما اینطورید؟ (چرا) اگر اینطور نیست البته هر عواملی هم از داخلی و خارجی و

موقی که شما نبودید ما مؤسس این مجلس بودیم **نمیدانی آقای رحیمیان**؛ فاجع است دارد. **رئیس** - ساکت باشید آقای امامی شلوغ نکنید. **رحیمیان** - بسیار خوب آقای امامی، طرفدار حقوق مردم، ملتی که ما اعتراف میکنیم که نود درصد آن بسواد هستند.

نورالدین امامی - همان بسوادها افتخار دارند بشما بسوادها.

رئیس - آقا ساکت باشید. **رحیمیان** - بنده اگر چنانچه هو بکنند از این جا یا این نیایم مطالب خیلی زیاد دارم ولی اگر هو نکنند در سه دقیقه حرف دارم. عرض کنم وقتی ملتی بانظر متفدین محل و بانظر عمده ای از طبقه حاکمه گوسفندوار بیاید و بنام من و شما رأی بدهد در اینجا این مجلس سنا میشود و در این کشور دیگر تشکیل مجلس سنا بمصلحت مملکت نیست و حالا که فرمودید بنده اینجا عرض میکنم و ناچارم عرض کنم که اگر می بینید که ما اینجا تظاهر بنام توده مردم میکنیم این يك قولی است که ما برخلاف کسانیکه ما را انتخاب کرده اند برعه آن قول ما اقدام میکنیم و الا مطمئن باشید بدون نظر متفدین محل و بدون دستگای طبقه حاکمه مشکل است و اگر کسی حافظ منافع آن طبقه از افراد بود روز بروز مقام او بالاتر و از کالت بوزارت و بجای دیگر هم میرسد البته معلوم است ولی کسی که برخلاف این نظر رفتار کرد باید از بین برود که دفعه دیگر چنین عملی از او برون کنند این عین حقیقت است. مطالب من بقول آقای امامی مزخرفات است.

رحیمیان - و این تا اندازه ای تثبیت طبقه حاکمه امروزی است و اگر مجلس شورای ملی متشکل از نمایندگان طبقه توده مردم باشد اینکار بفتح ملت ایران تمام خواهد شد ولی اگر مجلس شورای ملی و سنا هر دو دست طبقه حاکمه این کشور باشد این بنفع ملت ایران تمام نمیشود (صحیح است) شما بیاید بنده را ببرید اعداد کنید بنده ثابت میکنم که بنفع توده مردم نخواهد بود، اگر این نظر باشد من مبتکرین این فکر را حاضر پرسش میکنم ولی اگر این نظر نبود اساساً آنچه که ما فعلاً داریم آنهم از بین خواهد رفت و الا اگر این منظور نباشد تشکیل مجلس سنا بجز تحصیل قدرت یعنی قدرت قانونی بضرر توده مردم نتیجه دیگری ندارد. در کشور های مترقی مجلس سنا برای جلوگیری یا تعدیل نظرهای افراطی مجلس عوام میباشد ولی با نهایت عنر باید عرض کنم که وقتی در مجلس شورای ملی ما جز طبقه اشراف و ملاک و تاجر درجه اول طبقه دیگری وجود ندارد (برزین - بطور نیست آقا؟ بنده چکاره هستم؟ بنده ملاک درجه اولم؟) شما در اقلیت هستید. پس عملاً ما مجلس سنا داریم و بقول همکاران محترم بنده آقای مکی و آقای حائری زاده دو مجلس سنا نمیشود تشکیل داد مگر اینکه این کرسیها توسط نمایندگان طبقه توده مردم اشغال شود (نورالدین امامی - آقای رحیمیان مگر ما نماینده کی هستیم؟) ما نماینده ملت ایران هستیم ولی طبقه حاکمه ما را وکیل کرده است.

نورالدین امامی - این حرفها را زن آقای رحیمیان همان باریه ها میسازد رأی بنده آنند آقای زاده و آقای مکی و آقای حائری زاده و آقای رحیمیان و آقای...

نورالدین امامی - این حرفها را زن آقای رحیمیان همان باریه ها میسازد رأی بنده آنند آقای زاده و آقای مکی و آقای حائری زاده و آقای...

حائری زاده - سنا مال طبقه اشراف است.

سزاور - مجلس اشراف است.

دکتر طباطبائی - مجلس سنا معنی همین است و وجه تبارش با مجلس شورای ملی این است (زنک رئیس).

رئیس - بین الاقنین صحبت نکنید آقایان.

رحیمیان - در حکومت مشروطه برای افرادی که فعالیت در امور مشروطه میکنند بجز تقوای سیاسی و شرافت اخلاقی چیز دیگری تعیین نمیشود یعنی اگر واجد این صفات نبود بضرر مشروطیت تمام میشود شرافت اخلاقی من بمن اجازه نمیده که بعضی چیزها را در اینجا بگویم و اگر چنانچه دارای این نظر نبودم یعنی این نظر را مراعات نمیکردم خیلی صحبتها میشد بکنم و بهر حال در کلیات و در موادی لایحه نواقصی خیلی زیادی است و برای اینکه می بینم که آقایان حاضر هستند و معصم هستند که بهر وسیله هست این هر چه زودتر تصویب شود وقت مجلس را از این زیادتیر نمیگیرم و تکرار میکنم کسانیکه مبتکر این فکر شده، اعلیحضرت همایونی، اعم از ملت ایران، اگر این کرسیها مال کسانی باشد که حافظ منافع طبقه توده مردم نباشد عوض منفع ما از اینکار نتیجه نمیگیریم.

رئیس - آقای دکتر عمده

دکتر عمده - عرض کنم آقای رحیمیان در مقام مخالفت با طرحی که با مضای عده از نمایندگان مجلس شورای ملی رسیده است مطالبی فرمودند که بیشتر مربوط بود بلزوم یا عدم لزوم مجلس سنا ولی بنظر بنده مورد بحث این نیست لزوم مجلس سنا را قانون اساسی ما در ماده ۴۵ پیش بینی کرده و ما که بقانون اساسی احترام میکنیم (رحیمیان) بنده هم عرض نکردم که با این مخالف بنده عرض کردم که وضع این مجلس باید اصلاح شود) والا در اساس مطلب که بموجب قانون اساسی يك مجلس سنائی پیش بینی شده است هیچ تردیدی نمیشود کرد. البته لزوم قدر مسلم اینست که مجلس شورای ملی ایران در عین حال که در مواقع حساس وظایف خودش را بتمام معنی انجام داده مواقعی پیش آمد چه در دوره ۱۴ چه در دوره ۱۵ که بطور مستقیم یا غیر مستقیم استقلال و حاکمیت این مملکت در معرض تهدید بود همین نمایندگان با تمام ایراداتی که بهشان دارند وظایف خودشان را آطور که باید و شاید انجام دادند (صحیح است) و يك مطلب را هم نمیشود انکار کرد که مجلس شورای ملی یعنی دستگای مشروطیت آنطور که باید و شاید در ظرف این چند سال اخیر کار نکرده همانطوریکه خود آقا تصدیق دارند و وظیفه مجلس شورای ملی این بوده که قوانینی برای تأمین رفاه و آسایش مردم وضع کند و قدمهای مفیدی برای مردم بردارد تصدیق میکنم که این وظیفه را ما نتوانستیم انجام بدهیم بنظر بنده باید ما برگردیم و جستجو کنیم و پیدا کنیم که نفس دستگای ما چیست؟ اگر ما نتوانیم از حکومت مشروطه ملی آنطور که باید و شاید استفاده کنیم و وظایف خودمان را در تأمین رفاه مردم انجام بدهیم برای اینست که دستگای مشروطه ما آنطوریکه بایستی آنطوریکه در موازین قانون اساسی پیش بینی شده کامل نیست نواقصی درش هست توضیح بنده اینست که در حکومت پارلمانی باید بین قوه مجریه و قوه مقننه توازن باشد این یکی از اصولی است که باید رعایت بشود اگر این توازن در حکومتهای پارلمانی رعایت نشود مسلماً يك قوه در مقابل قوه دیگر ممکن است در معرض سوءاستفاده واقع شود و اساس دستگای مشروطیت را متزلزل کند (صحیح است) مشروطیت ما اذعان میکنم که این تقیبه درش بود و این تقیبه ممکن بود که این کشور را یا بهرج و مرج برساند و یا بدیکتاتوری و برای اینکه از این دو خطر قطعی یا هرج و مرج و یا دیکتاتوری نجات پیدا کنیم لازم بود که نواقص حکومت ملی را مرتفع کنیم و یکی از دستگاهائی که يك وزنه ای خواهد بود برای موازنه مشروطیت و حکومت ملی بطور مسلم بنظر بنده در وضع کنونی اجتماعی، مجلس سناست ولی البته بشرط اینکه بنده اینجا بچنان عالی هم عقیده هستم و خیلی خوشوقتیم که راجع باین موضوع بطوریکه میشنوم دولت در نظر دارد لایحه ای تقدیم کند (رحیمیان - دروغ است آقا) بشرط این که اشخاص بصیر و مطلع و اشخاصی که دارای سوابق خانوادگی هستند بمجلس بیایند همانطور که دولت نظر دارد حق انتخاب کردن در محل شورای ملی اختصاص پیدا کند با اشخاص باسواد (صحیح است) این دو قدم بنظر بنده می بایستی توأم

بر داشته شود (صحیح است) اگر شما در مجلس سنا عوامل محافظه کار را جایگزین کردید و در مجلس شورای ملی عوامل تندرو که با سمرت و تحولاتی که امروز در دنیا هست همقدم باشند بنظر من آن توازنی که لازمه حکومت ما است آن توازن برقرار خواهد شد و مشروطیت ایران آنطوریکه لازمه حکومت ملی است برقرار خواهد شد مشروطیتی که در مقابل هرج و مرج از طرفی و در مقابل دیکتاتوری از طرف دیگر مبارزه خواهد کرد (رحیمیان) - منم همینها را میگویم) عرض کنم که آقایان تحت تأثیر احساسات قرار نگیرند قدر مسلم اینست که دستگای ما درست کار نکرده (صحیح است) من که وکیل این مجلس بودم خجل بودم از اینکه نمیتوانستم قسمی در راه تأمین آسایش و رفاه مردم بردارم، عقل و منطق حکم میکند که برای ترمیم خرابیها و برای پیشرفت بسوی هدف مشترکی که همه داریم و آن پیشرفت و ترقی حکومت ملی ایران است یعنی همان حفظ منافع توده ای که آقا اشاره فرمودند يك کاری بکنیم که این دستگای حکومت که نمیچرخد براه بیفتد، دستگای حکومت ما نمیچرخد این يك حقیقتی است که باید بهش ذعان کنیم و این را بدانید که یکمده ای هستند که باین قسمت اذعان دارند و خیال میکنند، ممکن است اشتباه کنند، خیال میکنند که اگر مجلس سنائی در کار باشد و عوامل محافظه کار در آنجا قرار بگیرند و در عین حال صحنه مجلس شورای ملی را برای کسانی بگذارند که با تحولات دنیای امروز همفکر و همقدم هستند در این صورت مشروطیت ما نوازش مرتفع میشود و میتوانیم همانطوریکه آقای رحیمیان نظرشان هست قدمی در راه رفاه و آسایش مردم برداریم (صحیح است) عرض کنم بنده در کلیات این لایحه موافقم از لحاظ اینکه بطوریکه آقایان مسبق هستند اگر این وظیفه را که از شئون مجلس شورای ملی است ما امروز انجام ندهیم بموجب وظایفی که برای مجلس مؤسسان پیش بینی شده ممکن است این حق از ما سلب شده بنده اعتقاد دارم که اگر مجلس سنائی هم باشد مسلماً مجلس شورای ملی بموجب روح قانون اساسی ما تفوق دارد بر مجلس سنا چرا؟ برای اینکه پیش بینی بودجه پیش بینی مالیاتها همین طور تنظیم نظامنامه انتخابات مجلس سنا بهمهمه مجلس شورای ملی گذاشته شده و این کاشف برانست که مجلس شورای ملی تفوق دارد بر مجلس سنا برای اینکه این تفوق را حفظ کنیم بیاید این قانون مجلس سنا را بصورتی که تنظیم شده امروز بدهیم البته در جزئیات کسار خودم ایراداتی دارم همین مطلبی که راجع بشناختن این حق برای کسانیکه پنجاه هزار تومان مالیات میدهند این مطلب را بنده با شما هم عقیده هستم ولی اجازه بدهید برای اینکه آقا بنظر بنده نکالت در مجلس شورای ملی و نکالت در مجلس سنا این يك وظیفه ایست این وظیفه را کسانی باید انجام بدهند که دارای اوصاف و خصایص و خصائل معنوی برای اینکار باشند ثروت شخصی نمیتواند مؤثر باشد در این جریان ولی مثلاً آقای رحیمیان چاره ای نیست بنظر بنده حتی تصبیح نمیشود برای اینکه اگر ما این قانون را همینطور که هست برای بدهیم يك قانون عادی خواهد بود و همیشه برای ما میسر خواهد بود که اصلاحات

تاریخ

شماره ۹۲۷ ۲۸۵۲

پهشنامه بوزارتخانه ها و اداره کل شهربانی و شهرداری تهران

فرمان همایونی بانضمام قانون راجع بتجدید نظر در سازمان وزارتخانه ها و تصفیه کارمندان دولت که در تاریخ اول تیرماه یکهزار و سیصد و بیست و هشت بتصویب کمیسیون قوانین دادگستری مجلس شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد :

با تأییدات خداوند متعال

ما

پهلوی شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک

نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی

مقرر میداریم

ماده اول - قانون راجع بتجدید نظر در سازمان وزارتخانه ها و تصفیه کارمندان دولت که بتصویب کمیسیون قوانین دادگستری مجلس شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .

بتاریخ چهاردهم تیرماه ۱۳۲۸

قانون راجع بتجدید نظر در سازمان

وزارتخانه ها و تصفیه کارمندان دولت

ماده ۱ - بدولت اختیار داده میشود که هیئتی مرکب از هفت نفر از اشخاص بصیر و مورد اعتماد را تعیین نماید که در سازمان وزارتخانه ها و ادارات

و شهرداریها و بنگاههای که بمرامه دولت تشکیل شده تجدید نظر نموده و تکلیف کارمندان آنها را بطریق زیر معین نماید .

الف - تعیین همه لازم و ضروری کارمندانی که بپارحایت احتیاجات واقعی سازمانهای دولتی باید در خدمت باقی باشند .

ب - تعیین کارمندانی که وجود آنها فعلا در خدمات دولت لازم نیست ولی میگویند است بعداً در کارهای تولیدی و انتظامی و فرهنگی از آنها استفاده شود .

ج - تعیین کارمندانی که برای دولت مفید نبوده و شایستگی برای خدمات دولتی ندارند و مشمول قانون بازنشستگی هم نیستند .

بکارمندان مشمول بند (ب) تا وقتی که در کارهای تولیدی و انتظامی و فرهنگی مورد استفاده واقع نشده اند حقوق فعلی آنها داده خواهد شد بخدمت کارمندان مشمول بند (ج) با استرداد کسوری که بابت بازنشستگی در مدت خدمت پرداخته اند خاتمه داده میشود و باین طبقه از کارمندان در آینده هیچ صورتی شغل دولتی رجوع نخواهد شد .

تبصره - هیئت مزبور عمل تصفیه را از مطلقین مقامات بالای وزارتخانه و ادارات و شهرداریها و بنگاههای دولتی شروع مینماید .

ماده ۲ - در هر وزارتخانه یا بنگاه از طرف وزیر مزبوره سه نفر از کارمندان بصیر و باتقوی و

مورد اعتماد تعیین میشوند این سه نفر صورت جامعی از کلیه اعضاء وزارتخانه ها و بنگاهها و شهرداریها تهیه نموده نظر خود را نسبت بهر يك صریحاً اظهار و بهیئت هفت نفری مذکور در ماده فوق ارسال می دارند .

ماده ۳ - هیئت میتواند هر گونه تحقیقاتی که از وزارتخانه ها و شهرداریها و بنگاههای مذکور در ماده اول لازم می داند بنماید وزارتخانه ها و

شهرداریها و بنگاههای فوق مکلفند کلیه اطلاعات و اوراقی را که خواسته اند در اختیار هیئت بنگاهها و هر گونه دستوری را که هیئت برای انجام وظایف مذکور در این قانون میدهد اجرا نمایند .

ماده ۴ - دولت مکلف است کلیه مساعدت های لازمه را برای اجرای وظایف هیئت بنماید و

بهر يك از افراد این هیئت ماهیانه مبلغی که متناسب با زحمات آنان باشد از اعتبار دولت بپردازد و در صورتیکه عهده دار مشاغل دولتی باشند پرداخت حق الزحمه بارعایت تناسب علاوه بر حقوق خواهد بود .

ماده ۵ - این هیئت به پیشنهاد دولت و فرمان همایونی تعیین میشود و مدت اختیار هیئت یکسال خواهد بود لااقل حضور بنجده نفر از اعضاء برای رسمیت هیئت لازم است و تصمیحات هیئت با اکثریت معتبر پس از ابلاغ باید بموقع اجرا گذاشته شود .

جون بموجب قانون بیستم اردیبهشت ماه ۳۲۸ (وزارت دادگستری مجاز است لوایح قانونی را که

بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده یا مینماید با مستثنای لوایح مربوط بدهاوی اشخاص علیه دولت) پس از

تصویب دو نلک اعضاء حاضر در کمیسیون فعلی قوانین دادگستری بموقع اجرا گذارده و بعد از

آزمایش آنها در عمل چنانچه نواقصی در لوایح مزبور مشهود گردد رفع و قوانین مزبور را تکمیل

و مجدداً برای تصویب بمجلس شورای ملی پیشنهاد نماید) بنا بر این (قانون راجع بتجدید نظر در

سازمان وزارتخانه ها و تصفیه کارمندان دولت) مشتمل بر پنج ماده که در تاریخ اول تیرماه یکهزار و سیصد

و بیست و هشت بتصویب کمیسیون قوانین دادگستری مجلس شورای ملی رسیده قابل اجراست .

رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است .

۲ - ۲۴۵۱ - نخست وزیر